

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Ana VULPE
Tamara PAHOMI
lidia VRABIE

Dictionar de sinonime

A

A

ABÁ *f.* dimie, pănură; *pop.* suman.

ABANDÓN *n.* abandonare, părăsire.

A ABANDONÁ *vb.* a părăsi, a lăsa, a lepăda.

ABANÓS *m. livr.* eben.

A (SE) ABÁTE *vb.* 1) a devia, a muta, a schimba; 2) a se îndepărta, a devia, a divaga; 3) a da, a se opri, a trece; 4) a sustrage.

ABÁTERE *f.* 1) anomalie, deviere; 2) excepție; 3) culpă, eroare, greșeală, vină, vinovăție, păcat.

ABÁTÚT *adj.* amărât, deprimat, descurajat, întristat, indispus, necăjit, mâhnit.

ABCÉS *n. med. pop.* buboi, coptură.

A ABDICÁ *vb.* a renunța.

ABDOMÉN *n.* burtă, pânțec.

ABDOMINÁL *adj.* ventral.

ABERÁȚIE *f.* absurditate, aiureală, bazaconie, prostie, stupiditate.

ABIÁ *adv.* 1) doar, numai, tocmai, *reg.* taman; 2) greu, anevoie.

ABÍL *adj.* 1) dibaci, iscusit, isteț, îndemânat, priceput; 2) descurcăreț.

ABILITÁTE *f.* dibăcie, iscusință, isteție, îndemânare, dexteritate, pricepere, ușurință.

ABÍS *n.* prăpastie, adânc, hău, genune.

ABJÉCT *adj.* infam, josnic, ticălos, nemernic, mârșav, mizerabil, netrebnic.

ABJÉCTIE *f.* infamie, josnicie, ticăloșie, nemernicie, mârșăvie, netrebnicie.

A ABJURÁ *vb.* a renega, a se lepăda.

ABLEPSÍE *f. med.* cecitate, orbire.

ABNEGÁȚIE *f.* dăruire, devotament.

A ABOLÍ *vb. jur.* a desființa, a suprima.

ABOMINÁBIL *adj.* cumplit, cutremurător, groaznic, grozav, înfiorător, îngrozitor, odios, monstruos.

A ABORDÁ *vb.* 1) a acosta; 2) a trata; *fig.* a ataca.

ABORIGÉN *adj.* băștinaș, autohton, indigen, neaoș, pământean.

ABRACADABRÁNT *adj.* bizar, ciudat, straniu, neobișnuit, extravagant.

A ABREVIÁ *vb.* a prescurta, a scurta.

A ABROGÁ *vb. jur.* a anula, a desființa, a infirma, a invalida, a suprima.

ABRÚPT *adj.* perpendicular, pieziș, pieptiș, prăpăstios, răpos, priporos.

ABRUTIZÁRE *f.* animalizare, dezumanizare.

ABSÉNT *adj.* 1) lipsă; 2) distrat, neatenț; *fig.* căscat.

A ABSENTÁ *vb.* a lipsi.

ABSOLÚT 1. *adj.* total, complet; 2. *adv.* exact, întocmai, perfect.

ABSOLUTÍSM *n.* autocrație.

ABSOLUTÍST *adj.* autocratic.

ABSOLVENȚĂ *f.* absolvire, terminare.

A ABSOLVÍ *vb.* 1) a sfârși, a termina; 2) a ierta, a scuti, a cruța.

ABSOLVIRE *f.* absolvență, terminare.

A ABSORBÍ *vb.* 1) a aspira, a suge, a sorbi, a trage, a încorpora, a înghiți; 2) *fig.* a domina, a preocupă, a stăpâni.

ABSORBÍT *adj.* preocupat.

ABSÓRBTJIE *f.* incorporare, resorbție.

ABSTINÉNȚĂ *f. livr.* abstențiune, continentă.

ABSTRACTIZÁRE *f.* abstracție.

ABSTRÁCȚIE *f.* abstracțizare.

ABSRD *adj.* nelogic, nerațional, stupid, irațional.

ABSRDITÁTE *f.* aberație, aiureală, prostie, stupiditate.

A SE ABȚÍNE *vb.* a se înfrâna, a se reține, a se opri, a se stăpâni.

ABUNDÉNT *adj.* bogat, îmbelșugat, îndestulat, copios.

ABUNDÉNȚĂ *f.* belșug, bogăție, îmbelșugare, îndestulare, prisos; *livr.* opulență.

ÁBUR *m.* vapori *pl.*

A SE ABURCÁ *vb. pop.* a se cățăra, a se cocoța, a se sui, a se urca.

A SE ABURÍ *vb.* a asuda, a se umezi.

ABÚZ *n.* exces, exagerare.

ABUZÍV **1.** *adj.* 1) arbitrar, despot, samavolnic, silnic; 2) exagerat, excesiv; **2.** *adv.* arbitrar, samavolnicește.

AC *n.* 1) minutar; 2) macaz.

ACADÉMIC *adj.* distins, solemn, elevat.

ACALMÍE *f.* calm, liniște, pace, tăcere.

A ACAPARÁ *vb. fig.* a monopoliza.

ACÁR *m.* macagiu.

ACARÉT *n. mai ales la pl.* dependență.

A ACCELERÁ *vb.* a grăbi, a uiiți, a urgenta, a zori.

ACCELERÁT *adj.* grăbit, iuțit, rapid, zorit.

ACCÉNT *n.* ton, intonație.

A (SE) ACCENTUÁ *vb.* 1) a evidenția, a sublinia, a releva, a reliefa, a marca; 2) a se amplifica, a se intensifica, a crește, a se înteți, a se mări.

ACCENTUÁT *adj.* 1) tonic; 2) prominent, pronunțat, puternic; 3) evident, marcat, pronunțat, reliefat, vizibil.

A ACCEPTÁ *vb.* 1) a admite, a aproba, a consimți, a încuviința, a îngădui, a se învoi, a permite, a primi; 2) a suporta, a tolera.

ACCEPTABIL *adj.* 1) admisibil, convenabil, mulțumitor, satisfăcător; 2) accesibil, convenabil, moderat, potrivit, rezonabil; 3) suportabil, tolerabil.

ACCÉPTJIE *f.* conținut, înțeles, sens, semnificație.

ACCÉS *n.* 1) intrare; 2) *med.* atac, criză, puseu.

ACCESÍBIL *adj.* 1) acceptabil, convenabil, moderat, potrivit, rezonabil; 2) elementar, simplu, ușor; 3) inteligibil.

ACCESÓRIU *adj.* anex, auxiliar, secundar, subsidiar.

ACCIDENTÁL *adj.* 1) incidental, întâmplător, ocazional, sporadic; *livr.* aleatoriu; 2) neesențial, secundar.

ACCIDENTÁT *adj. geogr.* învălurat, neregulat.

ACÉL *adj.* cel.

ACÉLA *pron.* cela; *pop.* äla.

ACÉRB *adj.* aspru, necruțător, înverșunat.

ACÉST *adj. pop.* äst.

ACÉSTA *pron. pop.* ästa.

A ACHITÁ *vb.* 1) a lichida, a onora, a plăti; 2) *fam.* a omorî, a ucide, a asasina.

A ACHIZIȚIONÁ *vb.* 1) a cumpăra, a lua, a procura, a târgui; 2) a furniza, a livra.

A SE ACIUÁ *vb.* a se opoși, a se cuibări, a se pripăși.

A ACLAMÁ *vb.* a ovaționa.

A SE ACLIMATIZÁ *vb.* a se acomoda, a se adapta, a se deprinde, a se învăța, a se obișnui.

A SE ACOMODÁ *vb.* a se aclimatiiza, a se adapta, a se deprinde, a se învăța, a se obișnui.

A ACOMPANIÁ *vb.* 1) *muz.* a secunda; 2) a conduce, a însoți, a întovărăși, a petrece.

ACÓNT *n.* avans, arvună.

A ACONTÁ *vb.* a arvuni.

ACOPERĂMÂNT *n.* acoperiș, înveliș, învelitoare.

A (SE) ACOPERÍ *vb.* 1) a (se) înveli, a (se) înfășura; 2) a ascunde, a masca; 3) *sport* a parcurge, a străbate.

ACOPERÍȘ *n.* acoperământ, înveliș, învelitoare.

ACÓRD *n.* 1) convenție, înțelegere, învoială, legământ, pact, tranzație; 2) armonie, pace, înțelegere, unire; 3) aprobare, asentiment, consimțământ, încuviințare, învoială, voie, permisiune; 4) *muz.* armonie, consonanță.

A ACORDÁ *vb.* 1) a atribui, a conferi, a decerna, a da; 2) a potrivi, a regla; 3) *muz.* a înstruna.

A ACOSTÁ *vb.* 1) a aborda; 2) *fig.* a agăța.

A SE ACRÍ *vb.* 1) a se înăcri, a se oțeti; 2) a se mura; 3) a se altera, a fermenta, a se înăcri, a se strica, a se împuti.

ACRIBÍE *f.* conștiinciozitate, exigență, meticulozitate, scrupulozitate, rigurozitate.

ACRÓNIC *adj.* atemporal.

A ACROȘÁ *vb.* a agăța, a atârna, a prinde.

ÁCRU *adj.* 1) acrit, înăcrit, oțetit; 2) acrit, murat; 3) prins, bătut; 4) acrit, alterat, fermentat, înăcrit, stricat, împutiț; 5) *fig.* posac, morocănos, ursuz.

ACT *n.* 1) document, dovadă, hârtie, înscris; *inv.* izvod, carte, uric, zapis; 2) document, hârtie, legitimație; 3) acțiune, faptă; 4) eveniment.

ACTÍV *adj.* 1) harnic, muncitor, neobosit, silitor, vrednic, zelos, sârguincios; 2) dinamic.

A ACTIVÁ *vb.* 1) a lucra, a munci; 2) a dinamiza, a intensifica, a înviora, a stimula; 3) *fiziol.* a excita, a stimula.

ACTIVITÁTE *f.* muncă, lucru, îndeletnicire, ocupație, preocupare; *livr.* travaliu.

ACTÓR *m.* artist.

ACTORÍE *f.* teatru.

ACTUÁL *adj.* 1) contemporan, curent, prezent; 2) coterporan, nou, modern, recent; 3) proaspăt, viu.

ACTUALITÁTE *f.* contemporaneitate, prezent.

ACTUALMÉNTE *adv.* acum.

A ACȚIONÁ *vb.* 1) *tehn.* a deplasa, a mișca; 2) a proceda; 3) *jur.* a chema.

ACȚIUNE *f.* 1) act, faptă; *fig.* pas; 2) faptă, operă; 3) curent, mișcare; 4) fabulație, intrigă; subiect; 5) *jur.* cauză, judecată, proces; *livr.* speță; 6) efect, influență, rezultat, înrăuire.

ACŪM *adv.* 1) imediat, îndată, numaidecât; *pop.* acuși; 2) actualmente; 3) adineauri; 4) deocamdată, momentan.

A (SE) ACUMULĂ *vb.* 1) a (se) aduna, a (se) concentra, a (se) înmagazina, a (se) strânge; 2) a aduna, a agonisi, a strânge, a economisi.

ACŪT *adj.* 1) ascuțit, înalt, subțire; 2) adânc, ascuțit, intens, pătrunzător, profund, puternic, violent, viu.

A (SE) ACUZĂ *vb.* 1) a (se) învinovăți, a (se) învinui; 2) *jur.* a inculpa, a incrimina.

ACUZĂT *m., adj.* inculpat, împricinat, învinuit, pârât; *livr.* incriminat; *pop.* pricinaș.

ĂCVILĂ *f. ornit.* pajură, vultur, iepurar.

ACVILÍN *adj.* adus, curbat, coroiat, cocârjat, încovoiat.

ADÁGIO *adv. muz.* încet, lent, rar.

ADÁGIU *n.* maximă, dicton, aforism, cugetare, sentință.

ADÁOS *n.* 1) anexă, apendice, supliment, completare; 2) spor, supliment.

A (SE) ADAPTĂ *vb.* 1) a (se) aclimatiza, a (se) acomoda, a (se) deprinde, a (se) învăța, a (se) obișnui; 2) a ajusta, a potrivi; 3) a localiza, a prelucra.

ADAPTÁBIL *adj. fig.* maleabil, mlădios.

ADÁPĂTOÁRE *f.* jgheab, troacă, uluc.

ADÁPÓST *n.* 1) azil, refugiu, scăpare;

2) găzduire, sălaș; 3) casă, cămin, locuință, sălaș; 4) culcuș, sălaș.

A (SE) ADĂPOSTÍ *vb.* 1) a găzdui, a primi; *pop.* a sălășlui, a pripăși; 2) *pop.* a se sălășlui.

ADĂPOSTÍT *adj.* apărat, ferit, ocrotit, păzit, protejat, sigur.

A ADĂUGĂ *vb.* a pune.

ADÂNC **1.** *n.* 1) adâncime, afund, fund, profunzime, străfund; 2) abis, prăpastie, hău, genune; **2.** *adj.* 1) grav, gros, jos, profund; 2) absolut, complet, deplin, perfect, profund, total; 3) intens, puternic, viu, profund.

A SE ADÂNCÍ *vb.* 1) a se afunda, a se cufunda, a se înfunda; 2) a se agrava, a se amplifica, a crește, a se intensifica, a se mări, a spori.

ADÂNCÍME *f.* 1) adânc, afund, fund, profunzime; 2) *fig.* intensitate, profunzime.

ADÂNCITŪRĂ *f.* 1) scufundătură, scobitură; 2) cavitate, gaură, scobitură.

ADECVÁT *adj., adv.* indicat, potrivit, nimerit, oportun, recomandabil.

A ADEMENÍ *vb.* 1) a amăgi, a atrage, a ispiti, a momi, a tenta, a seduce; 2) a amăgi, a înșela, a minți, a păcăli, a prosti.

ADEMENITÓR *adj.* atrăgător, ispitiitor, îmbietor, seducător, tentant.

ADÉPT *m.* partizan, susținător, părtaș.

A ADERĂ *vb.* 1) a se ralia; 2) a intra, a se înscrie.

ADÉSEA *adv.* adeseori, des, deseori, frecvent.

ADESEÓRI *adv.* adesea, des, deseori, frecvent.

ADEVĂR *n.* 1) realitate, veridicitate;

te; *livr.* veracitate; 2) autenticitate, exactitate, justețe.

ADEVĂRÁT **1.** *adj.* 1) aievea, autentic, cert, real, veridic, veritabil; 2) corect, drept, exact, just; 3) autentic, curat, neaoș, veritabil; *pop.* sadea, get-beget; 4) autentic, nefalsificat, original, veritabil; **2.** *adv.* drept, just.

A (SE) ADEVERÍ *vb.* 1) a atesta, a confirma, a certifica, a dovedi, a demonstra, a întări, a proba, a sprijini; 2) a se confirma, a se împlini, a se îndeplini, a se realiza.

ADEVERÍNTĂ *f.* dovadă, mărturie.

ADEZIŪNE *f.* 1) aderare; 2) consimțământ; 3) asentiment, sufragiu.

ADIACÉNT *adj.* alăturat, învecinat, vecin; *livr.* contiguu.

ADIÉRE *f.* boare, pală, suflare, suflu, undă, zefir.

AD-ÍTERIM *adj.* interimar.

ADIPÓS *adj. anat.* gras.

ADIȚIÓNAL *adj.* suplimentar.

AD-LÍTTERAM *adv.* exact, întocmai, literal, textual.

A ADMINISTRÁ *vb.* 1) a conduce, a cârmui, a gospodări; 2) a aplica, a face.

ADMINISTRÁTOR *m.* 1) intendent; 2) *inv.* vechil, ispravnic, logofăt, pristav, vătaf.

ADMIRÁBIL *adj.* deosebit, excelent, încântător, remarcabil.

ADMIRÁȚIE *f.* prețuire, stimă.

ADMISÍBIL *adj.* 1) acceptabil, convenabil, mulțumitor, satisfăcător; *fam.* pasabil; 2) acceptabil, suportabil, tolerabil.

A ADMÍTE *vb.* 1) a accepta, a aproba, a consimți, a încuviința, a îngădui, a permite, a se învoi; *livr.* a

concede; 2) a accepta, a răbda, a suporta, a suferi, a tolera.

ADMONESTÁRE *f.* mustrare, dojană, morală, imputare, observație, reproș; *fam., fig.* săpuneală.

A ADNOTÁ *vb.* a glosa.

ADNOTÁRE *f.* adnotație, notă, notiță.

ADNOTÁȚIE *f.* adnotare, notă, notiță.

ADOLESCÉNT *m.* tânăr, june.

A ADOPTÁ *vb.* 1) a înfia; 2) a-și însuși, a primi; *fig.* a îmbrățișa.

ADOPTÍV *adj.* 1) înfiat; 2) vitreg; 3) spiritual, sufletesc.

A ADORÁ *vb.* a diviniza, a venera, a idolatriza; *inv.* a slăvi, a cinsti.

ADORÁBIL *adj.* fermecător, încântător.

A ADORMÍ *vb.* 1) a ațipi; 2) *fig.* a alina, a calma, a potoli, a domoli; 3) *fig.* a muri, a deceda, a răposa.

A ADRESÁ *vb.* a expedia, a trimite.

ADRESÁNT *m.* destinatar.

A ADŪCE *vb.* 1) a produce, a crea, a realiza; 2) a provoca, a pricinui, a cauza; 3) a se asemăna, a semăna, a se asemui, a se apropia.

ADUCERE-AMÍNTE *f.* amintire.

A ADULMECÁ *vb.* 1) a mirosi; 2) a simți.

ADŪLTER **1.** *adj.* infidel, nefidel, necredincios; **2.** *n.* infidelitate, înșelăciune, necredință.

A ADUMBRÍ *vb.* a umbri.

A (SE) ADUNÁ *vb.* 1) a (se) acumula, a (se) concentra, a (se) înmagazina, a (se) strânge; 2) a acumula, a agonisi, a economisi, a face, a strânge; *pop.* a chivernisi; 3) *mat.* a totaliza; *rar* a suma, a însuma, a adăuna; 4) a (se) întru-

ni, a (se) reuni, a (se) strânge; 5) a colecționa, a culege, a strânge; 6) a culege, a recolta, a strânge.

ADUNĂTOR *adj.* cruțător, econom, păstrător.

ADUNĂTÜRĂ *f.* gloată, strânsură, șleahță.

ADŪS *adj.* 1) aplecat, cocârjat, cocoșat, curbat, gârbov, gârbovit, încovoiat; 2) acvilin, curbat, coroiat, încovoiat.

ADVĒRS *adj.* contrar, opus, potrivnic.

ADVERSĂR 1. *m.* concurent, rival; 2. *adj., m.* dușman, inamic, potrivnic, vrăjmaș; *pop.* pizmaș.

ĂER ¹ *n.* 1) atmosferă, cer, spațiu, văzduh, zări; *pl.:* 2) climă, climat, vreme; 3) aspect, expresie, față, figură, fizionomie, înfățișare, mină.

ĂER ² *n. bis.* epitaf; *pop.* pocrovăț.

AERIĂN *adj. fig.* transparent, diafan, vaporos.

A AERISÍ *vb.* a ventila.

AERÓB *adj. biol.* aerobiotic.

AEROBIÓTIC *adj. biol.* aerob.

AERODRÓM *n.* aeroport.

AEROPLÁN *n.* avion.

AEROPÓRT *n.* aerodrom.

AEROSTÁT *n.* balon.

AFĂBIL *adj. livr.* afectuos, amabil, binevoitor, cordial, prietenos.

AFÁCERE *f.* 1) problemă, treabă, chestiune, interes; 2) tranzacție; 3) avantaj, chilipir, câștig, folos, profit, pricopseală; 4) speculație; *fam.* bișniță.

AFACERÍST *m., adj.* profitor, speculant.

AFĂRĂ *interj.* ieșil!, marș!, pleacă!

AFĂNĂT *adj.* moale, poros, pufos; *rar* înfoiat.

AFÉCT *n. livr.* emoție.

A AFECTĂ ¹ *vb.* a destina, a distribui, a repartiza.

A (SE) AFECTĂ ² *vb.* 1) a mâhni, a întrista; 2) a leza, a prejudicia; 3) a se fandoni, a se maimuțări, a se prosti, a se sclifosi.

AFECTĂRE *f.* artificialitate, emfază, grandilocvență, patos, manierism, retoricism.

AFECTĂT *adj.* 1) artificial, bombastic, declamator, emfatic, fals, grandilocvent, nefresc, pompos, retoric; *fig.* sunător, umflat; 2) artificial, nefresc, prefăcut, teatral, silit; 3) mâhnit, întristat.

AFECTÍV *adj.* 1) emotiv, emoțional; 2) sentimental.

AFECTUÓS *adj.* 1) amabil, binevoitor, cordial, prietenos; *livr.* afabil; *fig.* cald, călduros; 2) dezmierdător, drag, drăgăstos, duios, mângâietor, tandru.

AFECTIŪNE *f.* 1) simpatie, atașament; 2) prietenie, bunăvoință, cordialitate; 3) dragoste, iubire; 4) *med.* boală, maladie, suferință; *livr.* morb; *pop.* vătămare.

AFEMEIĂT *adj., m.* muieratic.

AFINITĂTE *f.* asemănare, înrudire, concordanță, analogie, apropiere, similitudine, portivire.

A (SE) AFIRMĂ *vb.* 1) a spune, a zice, a relata, a declara, a mărturisii; 2) a se evidenția, a se impune, a se remarca.

AFIRMĂȚIE *f.* cuvânt, declarație, mărturisire, spusă, vorbă; *livr.* așertuire.

AFÍȘ *n.* anunț, înștiințare.

AFIȘÍER *n.* avizier, panou.

A (SE) AFLĂ *vb.* 1) a descoperi, a

găsi; 2) a se auzi; 3) a cunoaște, a ști; 4) a exista, a fi, a se găsi.

AFLUÉNȚĂ *f.* 1) aflux, aglomerație, înghesuială, îngrămădeală, îmbulzeală; 2) belșug, abundență, îndestulare, prisos.

AFLŪX *n.* afluență, aglomerație, înghesuială, îngrămădeală, îmbulzeală; *pop.* valmă.

AFORÍSM *n.* maximă, cugetare, dicton, sentință.

AFORÍSTIC *adj.* sentențios.

AFRÓNT *n.* insultă, jignire, injurie, ofensă, ocară; *livr.* ultraj, vexațiune; *pop.* hulă, sudalmă.

A SE AFUMĂ *vb. fig. și fam.* a se ameți, a se chercheli, a se aghesmui.

AFUND 1. *adj.* adânc, profund; 2. *n.* adânc, adâncime, fund, străfund, profunzime.

A (SE) AFUNDĂ *vb.* a (se) adânci, a (se) cufunda, a (se) înfunda, a (se) scufunda.

AFURISÉNIE *f. bis.* anatemia, blestem, excomunicare.

AFURISÍT *adj., m.* rău, blestemat, îndrăcit, hain, ticălos.

AGÁLE *adv.* alene, încet, domol, lent, lin, ușurel, liniștit; *pop.* cătinel.

A AGASĂ *vb.* a enerva, a irita, a indispuce, a supăra, a necăji, a săcăi.

AGASĂNT *adj.* enervant, iritant, plicticos, supărător, săcăitor.

A (SE) AGAȚĂ *vb.* 1) a atârna, a prinde, a suspenda, a spânzura; *livr.* a acroșa; *pop.* a anina; 2) a se apuca, a se prinde, a se atârna, a se ține; *pop.* a se anina; 3) a se fixa, a se prinde.

AGĂȚĂTOR *adj.* cățărător, suitor, urcător.

AGENEZÍE *f. biol.* sterilitate.

ĂGER *adj.* 1) agil, isteț, iute, sprinten, vioi; 2) deștept, dibaci, inteligent, iscusit, isteț, îndemnat, priceput; 3) pătrunzător, perspicace, scrutător, subtil; *livr.* penetrant; *fig.* ascuțit.

ĂGERÍME *f.* 1) agilitate, iuțeală, sprinteneală, suplețe, ușurință, vioiciune; 2) deșteptăciune, dibăcie, intilegență, iscusinșă, istețime, îndemănare, pricepere; 3) pătrundere, perspicacitate, subtilitate.

A SE AGHESMUÍ *vb. fig. și fam.* a se ameți, a se chercheli, a se afuma.

ĂGHIŪȚĂ *m.* demon, drac, diavol, încornoratul, necutarul, naiba, satană.

ĂGÍL *adj.* ager, isteț, iute, repede, sprinten, vioi.

ĂGILITĂTE *f.* agerime, iuțeală, repeziciune, sprinteneală, suplețe, vioiciune.

A (SE) AGITĂ *vb.* 1) a se frământa, a se neliniști, a se zbuciuma, a se zvârcoli; 2) a forfoti, a se frământa, a furnica, a mișuna, a roi, a viermui; 3) a ațâța, a incita, a instiga, a întărâta, a provoca, a stârni, a tulbura; *fig.* a asmuți; 4) a clocoti, a se frământa, a fremăta, a se zbate, a se zbuciuma, a se învoluta.

ĂGITĂT *adj.* 1) frământat, neastâmpărat, neliniștit, zbuciumat; 2) clocotitor, frământat, fremățator, învolutat, tumultuos, zbuciumat.

ĂGITĂȚIE *f.* 1) animație, forfotă, forfoteală, frământare, mișcare, mișunare, roială, viermuire; 2) frământare, neastâmpăr, neliniște, zbucium; *livr.* impaciență.

A SE AGLOMERĂ *vb.* a se suprapopula, a se ticsi.

AGLOMERĂȚIE *f.* afluență, aflux, înghesuială, îmbulzeală, îngrămădeală, învălmășeală; *pop.* valmă.

A (SE) AGLUTINĂ *vb.* a (se) alipi, a (se) lipi, a (se) reuni, a (se) suda, a (se) uni.

A AGONISÍ *vb.* a aduna, a acumula, a economisi, a strânge; *pop.* a chiversini.

AGRAMÁT *adj., m.* incult, ignorant, necultivat, neinstruit, neînvațat.

AGRĂR *adj.* agricol.

A SE AGRAVĂ *vb.* 1) a se înrăutăți; 2) a se adânci, a se amplifica, a crește, a se intensifica, a se mări, a spori.

A AGREĂ *vb.* a-i plăcea, a simpatiza.

AGREĂBIL *adj.* plăcut, drăguț, simpatic, atrăgător.

AGREMENT *n.* 1) amuzament, distracție, divertisment, plăcere; 2) aprobare, consimțământ.

AGRESIÚNE *f.* atac.

AGRESÍV *adj.* 1) militarist, provocator, războinic; 2) bățios, brutal, coleric, impulsiv, iute, violent, nestăpânit.

AGRESIVITĂTE *f.* brutalitate, duritate, impulsivitate, violență, nestăpânire.

AGRESÓR *adj., m.* atacator, cötropitor, invadator, năvălitor.

AGRÍCOL *adj.* agrar.

AGRICULTÓR *m.* plugar.

AGROGEOLOGÍE *f.* pedologie.

AGROLOGÍE *f.* agrotehnică.

AGROTÉHNICĂ *f.* agrologie.

AGÚD *m. reg. dud.*

AGÚDĂ *f. reg. dudă.*

A SE AHTIÁ *vb.* 1) a dori, a jindui, a râvni; 2) a se lăcomi.

AH *interj.* aoleu!, au!, of!, oh!, vail, vâleu!

AHTIÁT *adj.* avid, dorit, dornic, jinduit, râvnitor; *fig.* însetat, setos, lacom.

AICI *adv. pop.* ici.

AÍDOMA *adv.* absolut, aievea, asemenea, chiar, exact, identic, întocmai.

AIÉVEA **1.** *adj.* 1) adevărat, autentic, cert, real, veridic, veritabil; 2) concret, palpabil, pipăibil; **2.** *adv.* absolut, aidoma, asemenea, chiar, identic, întocmai.

A AIURÁ *vb. med.* a delira.

AIÚREA **1.** *adv.* 1) altundeva; 2) alandala, anapoda; **2.** *adj.* aiurit, bezmetic, nebun, smintit, țicnit, zănatic, zăpăcit, zurliu; *reg.* zălud.

AIURÉALĂ *f.* 1) *med.* delir, delirare; 2) sminteală, țicneală, zăpăceală; 3) aberație, absurditate, prostie, stupiditate.

AIURÍT *adj.* 1) aiurea, bezmetic, nebun, smintit, țicnit, zănatic, zăpăcit, zurliu; *reg.* zălud; 2) buimac, buimăcit, derutat, dezorientat, năuc, năucit, zăpăcit; *fig.* împrăștiat.

A AJUNÁ *vb. bis.* a posti.

AJÚNGE *interj.* basta!, destull, gata!, punct!, stop!

A AJÚNGE *vb.* 1) a sosi, a veni; 2) a deveni, a ieși; 3) a răzbate, a răzbi, a străbate; 4) a ține; 5) a parveni; 6) a (-l) birui, a (-l) copleși, a (-l) cuprinde, a (-l) răzbi, a (-l) toropi.

AJÚNS *adj.* bogat, căpătuit, îmbogățit, înstărit, pricopsit.

A AJUSTÁ *vb.* a adapta, a potrivi.

A AJUTÁ *vb.* 1) a ajuta, a ocroti, a proteja, a sprijini, a susține; 2) a asista, a secunda; 3) *bis.* a milui; 4) a folosi, a sluji, a servi.

AJUTĂTOR *adj.* auxiliar.

AJUTÓR *n.* 1) asistență, ocrotire, protecție, sprijin; 2) concurs, contribuție, sprijin; 3) ocrotire, patronaj, protecție, sprijin, tutelă; 4) *bis.* grație, îndurare, milă, milostivire; 5) reazem, sprijin; 6) asistent, secundant.

A AJUTORÁ *vb.* a ajuta, a ocroti, a proteja, a sprijini, a susține.

ALÁI *n.* 1) cortegiu, suită; 2) convoi, cortegiu, procesiune; 3) fast, pompă; *pop.* vâlvă.

ALANDÁLA *adv.* aiurea, anapoda.

A (SE) ALARMÁ *vb.* a (se) frământa, a (se) îngrijora, a (se) neliniști, a (se) speria, a (se) tulbura.

ALARMÁNT *adj.* îngrijorător, neliniștitor.

ALÁRMĂ *f. livr.* alertă.

ALĂTURÁT *adj.* 1) învecinat, vecin; *livr.* adiacent; 2) *livr.* juxtapus; 3) anex, anexat.

ALĂTURI *adv.* 1) *pop.* acolo, acolo; 2) împreună, laolaltă.

ALB *adj.* 1) dalb; 2) gol, nescriș.

ALBÁSTRU **1.** *adj.* 1) azurii, bleu; 2) clar, limpede, senin, străveziu; **2. n.** albăstrime, azur, senin, seninătate, limpezime, claritate.

ALBÁSTREÁLĂ *f.* ultramarin, sineală.

ALBÁSTRÍME *f.* albastru, azur, senin, seninătate.

ALBÁSTRÍU *adj.* albăstrui; *rar* safiriu; *reg.* siniliu.

ALBÁSTRŪI *adj.* albăstrui; *rar* safiriu; *reg.* siniliu.

ALBEĂȚĂ *f. med.* leucom.

A ALBÍ *vb.* 1) a înălbi; 2) a cărunți, a încărunți.

ÁLBIE *f.* 1) covată, copaie; *reg.* balie; 2) curs, matcă, vad; *pop.* făgaș.

ALBINÁR *m.* apicultor, prisăcar, stupar.

ALBINĂRIE *f.* 1) prisacă, stupărie, stupină; 2) albinărit, apicultură, prisăcărie, prisăcărit, stupărie, stupărit.

ALBINĂRÍT *n.* albinărie, apicultură, prisăcărie, prisăcărit, stupărie, stupărit.

ALBITÚRĂ *f. mai ales la. pl.* prime-neală, rufă, rufărie, schimb, lenjerie.

A ALCĂTUÍ *vb.* 1) a crea, a compune, a elabora, a realiza, a face; 2) a constitui, a institui, a înființa, a forma, a stabili.

ALCĂTUITÓR *adj.* component, constituent, constitutiv, formativ.

ALCOÓL *n.* spirt, etanol.

ALCOÓLIC **1. m., adj.** băutor, bețiv; *fam.* pilangiu; **2. adj.** spirtos.

ALDÍN *adj. tipogr.* compact, gras.

ALEÁN *n.* dor, nostalgie.

A ALÉGE *vb.* 1) a selecta, a selecționa, a sorta, a tria; 2) a opta; 3) a vota; 4) a desemna, a investi, a pune.

ALEGÓRIC *adj.* simbolic.

ALÉNE *adv.* agale, domol, încet, lin, liniștit, ușurel; *pop.* cătinel.

A ALERGÁ *vb.* a fugi, a goni.

ALERGÁRE *f.* 1) cursă; 2) alergătură, fugă, goană.

ALERGÁTURĂ *f.* alergare, fugă, goană.

ALÉRTĂ *f. livr.* alarmă.

ALES *adj.* 1) distins, deosebit, remarcabil; 2) selectat, sortat, triat; 3) delicat, fin, manierat; 4) aristocrat, înalt, nobil.

ALIENÁT *adj.* 1) *jur.* înstrăinat; 2) *med.* dement, descreierat, înnebunit, nebun, smintit, țicnit.